

EN PATUFET



— Digues a qui t'estimes més: a l'avi o a l'avia. Te deixem en llibertat d'escullir.
— ¿D'això'n diuen deixarme en llibertat? ¿Què deù ser tenir agafat?



Un fragment escullit

No es gaire sovintejat trobar en la premsa de Madrid notes convenientes pera aquestes *Croniquetes*, motiu pel qual acullim avuy, traduït al peu de la lletra, un interessant fragment ab que *La Correspondencia de España* encapsalava, no fa molts dies, un article tractant de la vida y educació del fill gran del Rey d'Espanya, S. A. R. el Príncep d'Asturies.

Així es com comensava l'article de referencia:

«No hi ha res més hermós, més atrayent y simpàtic, més interessant que un nen.

La Religió, quan deixa d'existir un infant, el considera un àngel que vola al Cel.

Es fruit de benedicció, punt diví de conjunció d'ànimes y cors fosos en l'amor que brilla y resplandeix en la llar honrada, emblema de la ignocència y de la puresa, encarnació genuïna de felicitat y ventures paternals, d'esperances y d'il·lusions, representació del demà, del pervenir y del destí dels pobles.

Jesús deya: —Deixeu que'ls nins s'acostin a mi. —

Sant Joseph de Calasanz els atreya ab aquesta hermosa crida: — Veniu, fills, a escoltarme, y us ensenyaré'l temor de Deu. —

Els pobles ben regits tenen molta cura en que'ls noys siguin forts y sans, y els amparen y defensen contra l'ignorància y l'abandonament.

No oblidaré may una hermosa impressió de la bella Suïssa. Havia recorregut ciutats y llogarets, y'm semblava que entre'ls seus tran-

L'ECLIPSI DEL DIA 17



Els alumnes de l'Institut y de l'Universitat contemplant l'eclipsi ab vidres fumats a la sortida de les classes.
(Fot. Baguñà y Cornet)

quils estanyis d'aigües blaves y transparentes, entre les seves altíssimes montanyes y en els seus poètics carrers, no hi havia ni indicis de nova generació.

¿A què era degut?

Donchs a que'l noy a Suïssa viu la seva primera infantesa a la llar, a la falda de la seva mare, y més tart a l'escola y a l'obrador.

El noy llessat a la via pública, exposat a mil perills físichs y morals bon punt ha après de caminar, no es suís; es, sens dubte, llatí. Això explica, ab altres varies causes, la decadència de la rassa.

La primera idea que en tots els àmbits de la Confederació s'inculca als noys, es que'l suís es pobre y li cal treballar pera viure.

L'amor al treball neix en ells tan aviat com l'amor a la patria llur y a llur independència.

Un poble treballador y educat té tot lo que li cal pera'l seu benestar.»

¿Quàn lo que'l periodista castellà diu de Suïssa podrà dirho un suís, d'Espanya, ahont, per la mala mà dels governs, s'ha fet possible aquesta mena de noys anomenats *golfos* a Madrid y *trinxeraires* a Barcelona, *especies* totalment desconegudes en els pobles de verda-dera civilització?

ABECÉ

Anècdota

Li deya un soldat francès
a un soldat de l'Anglaterra,
boy senyalant una creu
que aquet duya a la guerrera:
— ¡Quina condecoració
que dus més pobrissoneta!
¿Deu ser de llauna, vritat?
¡Vàlguens Deu, quina miseria!
Si aixís us paga'ls serveys
el govern de l'Anglaterra,
ser soldat de tal nació
a fe que no val la pena.
¡Vaya una creu, sapristi!
Si ara tocaven a vendre
no te'n darien ni un franch,
m'hi jugaria l'orella. —

A n'això digué l'anglès,
somrient ab molta flemma:
— ¿Que no val un franch dius tu?
Donchs noy, me sembla que
[t'erres,
perque es la creu que'ns van dar
a tots els de tropa anglesa
que vam ser a Waterlòo
en aquella acció de guerra,
ahont a n'el gall francès
li vàrem picar la cresta.
Ab això ja veus si val
o no val la creu aquesta;
per de prompte us va costar
a vosaltres, gent francesa,
ja ho sabs tu... un Napoleó (1),
y no en calderilla, en pessa. —
NYIC

El Suplement d'En Patufet corresponent al present número publica l'onzè folletó de la graciosíssima y interessant novel·la "Aventures den Bolavà en el país dels xinos", ab totes les peripecies que va passar l'intrèpit Bolavà.

En Bernadet el violinista, o l'estratagema del "Clavellet"

EN Bernadet era un petit captaire y un petit artista. El seu pare, de nom Bernat, li havia ensenyat de tocar el violí, y en Bernadet fou un aprofitat deixeble.

Així, quan el seu pare va morir, ell quedà ben armat pera defensarse de les miseries de la vida. Anava de poble en poble, tocant y captant, y no li mancava may un mós de pa pera ferse passar la gana.

Un dia, anant d'un poble a l'altre, va sentir a dins d'un bosch el grinyol planyívol d'un gos. Bon cor com era, comensà a buscar per allí fins que trobà, a la vora d'un rierol, un gosset agegut que's queixava amargament.

(1) Jòch ab el doble significat de *Napoleó*, emperador dels francesos, vensut y fet presoner a Waterlòo, y *Napoleó*, moneda d'un valor de 19 rals, llavors en curs.

Quan el gos va veure al noy, va fer un moviment com pera fugir, però'l pobret tenia una pota trencada y no va poder donar més que dues passes y tornà a caure.

En Bernadet s'hi atansà y va veure que'l gos estava ferit d'una pedrada.

Li rentà tot seguit la ferida y li embolicà la pota trencada. Després donà un mós de pa a la bestiola y se'l pujà a coll.



Ab aquets antecedents, no cal dir si aquell gosset va estimar a n'en Bernadet. Petitoy com era, Deu-nos-en-guard que ningú s'hagués atrevit a maltractar al seu amo. ¡Prou que l'hauria mossegat de valent!

Com que les obres bones sempre mereixen premi, d'ensà que en Bernadet tenia'l gos en sa companyia, guanyava molts més centimits; ja us diré per què. En Bernadet sabia que tothom s'ha d'afanyar lo que menja, y a fi de que'l gos també s'ho afanyés, li va ensenyar de sostindre'l platet ab les dents, y així, mentres en Bernadet tocava, el gos, que's deya *Clavellet*, s'estava al seu davant, assegut damunt de les potes del darrera, aguantant seriós el platet de les almoines.

La gent se deturava pera contemplar la trassa del cà, y de pas-

sada sentia lo bé que en Bernadet tocava, y no li escassejaven les pessets de cinch.

Altres s'entretenien tirant cèntims al platet, pera veure si ab el pes de la calderilla'l gos acabaria per deixar-lo caure, no podentlo sostenir. Però s'equivocaven de mitg a mitg, porque'l *Clavellet* ja sabia per instint que, com més pesava'l platet, més content estava'l seu amo y més pa podien comprar.

Tot això va anar molt bé, fins que un dia, trobantse a una ciutat, en Bernadet va caure malalt.

Vivien amo y gos en una barracota dels afores de la ciutat, y allí se quedà'l pobret violinista, sense ningú que'l cuidés, ni ningú que li portés un mós de pa, lo qual l'hauria curat, porque la malaltia no era més que cansament y debilitat.

El *Clavellet* va conèixer desseguida que'l seu amo estimat estava malalt. Y veyent que passaven dies y que en Bernadet no's movia de la barraca, el *Clavellet* se'n pensà una. Un matí, mentres en Bernadet dormia, el *Clavellet* va tafanejar ab el morro'l sarró del seu amo. Remenant, va trobar el platet: el va agafar ab la boca y va sortir de la barraca.

Quan en Bernadet se despertà, va tenir un gran sentiment al veure que'l gos li havia fugit.

— ¡Ab els pobres ningú s'hi vol estar! — va exclamar condolgut.

Però al cap de dues hores va sentir rascar a la porta de la barraca y, fent un esforç, anà a obrir.

La seva sorpresa va ser grandíssima al veure entrar al gos portant ab molt compte'l platet ple de cèntims.

No sabent com s'ho havia pogut fer aquella bestia, donà mercès a Deu, y esperà que passés algú pera cridar-lo y demanar que li anés a comprar pa y sopes.

Va passar un xicot que's prestà a fer aquesta mercè a n'en Bernadet.

Després de les sopes y del pa, que's va partir ab el *Clavellet*, se senti molt reforsat, y tot era menjar-se a festes al seu gosset, que li havia proporcionat remey.

Però, de totes maneres, tenia una gran curiositat per saber com s'ho havia pogut fer el gos pera anar a captar per ell.

L'endemà matí, en Bernadet va fer l'adormit, y quan senti que'l *Clavellet* agafava'l plat y sortia, ell se llevà y el seguí.



El gos comensà a travessar carrers y més carrers, fins que arribà a una plassa ahont hi havia'l mercat. Y allí va veure còm el gos se posava davant d'un pobre ceguet que tocava'l violí. La gent, creyentse que'l gos captava pel ceguet, tot era tirar cèntims. Y quan el platet va ser ple, el gos se'n va entornar cap a la barraca.

— ¡Pobre ceguet! — va exclamar en Bernadet. — Vetaquí que jo, sense voler, li prenc els seus diners. —

Aleshores s'hi atansà y li digué:

— Escolteu, ceguet. ¿Còm van els negocis?

— Fins ara m'anaven molt bé. Sempre feya bastants cèntims, però desde fa dos dies, no sé per quin motiu, no'n cau ni un. Fins m'he pensat que potser no agradava la música que tocava, y ahir me'n vaig estudiar una altra, però veig que tampoch els hi agrada. —

Aleshores en Bernadet li explicà lo succehit, prometent tornarli tots els cèntims que'l gos li havia pres.

El ceguet va sentir una gran admiració pel gosset y pel seu amo. A l'un perque demostrava ser molt aixerit y amant del seu senyor, y a n'en Bernadet per la noblesa y sinceritat ab que li havia explicat el fet.

J. M. F.



Epigrama

Un xicot molt pillastrón
explicava al senyor Feu:

— ¡El meu pare, aquí ahont me
[veu,

feya rotllo en aquet món!

— ¿Que era general?

— ¡Molt més!

— ¿Ministre?

— ¡Més, més! — li deya.

— ¿Feya lleys?

— No.

— Donchs ¿què feya?

— Feya forses pels carrés. —

JOAQUIM FARRÀS



Acudits

Entre client y doctor:

El client. — Crèguim, doctor:
li dech la vida.

El doctor. — Sí, la vida y les
visites.

—

Entre en Bolavà y en Llissara:

— ¡Y ara, senyor Bolavà! ¿Que
porta perruca?

— ¿Per què ho dius, Llissara?

— És que li creix una mena de
cabell especial.

— Que sembla pèl de conill, ¿oy?

— Sí. ¿Y de què li ve?

— Home, ¿de què vols que'm
vingui? Del cap. —

(C. M. B.) CUNITU ESCURAPLATS



Instal·lació dels Germans de la Doctrina Cristiana.

Cartes a n'en "Patufet"

MENTRES a n'aquí, alguns, o bé tots els patufistes, estan treballant ardidament desde les aules pera triomfar en el mes de juny, tot just ara, a primers d'abril, els escolars de Lima han comensat les feines escolars, després d'uns mesos de vacances, en els quals han pogut anar a sorrejar per les platges del *Barranco* y *Chorrillos* y de la *Herradura*, boniques platges que van mirant a son enfront l'illa de Sant Llorens, que s'alsa altiva davant de La Punta.

Jo'ls he vist als petits escolars joguinejant ab l'aigua y ab les petxinetes, acumulant forces y oxigen pera'l curs que ha comensat; però mentres vosaltres, en juny, quasi tots haureu triomfat en vostres aules, els patufets limenys estaràn treballant fortament encara.

ESCOLAR A BELLES ARTS



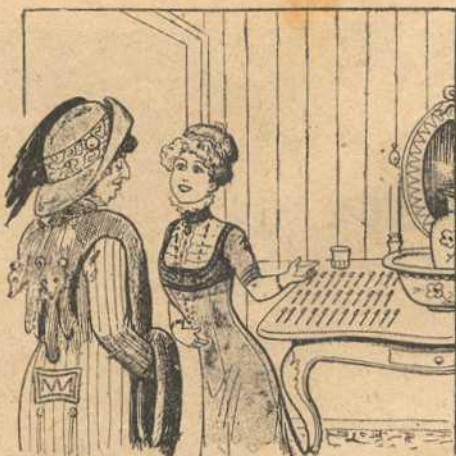
Instal·lació de les Escoles Pies.

Per cert que haig de dirvos que aquí a Lima hi ha molt pocs analfabets, y cap noy pot deixar d'assistir a l'escola, y al que vaga pels carrers l'agafen, com també'ls amos de qualsevol ofici venen obligats a firmar una papeleta pera que llurs dependents menors de quinze anys concorrin quan menys a les escoles nocturnes que funcionen *ad hoc*.

Aquí l'ensenyansa primaria es ben bé obligatoria, y el govern se cuida de recullir als noys que deixen d'anar a l'escola, o que fan campana, multant a llurs pares.

LLUIS G. FÀBREGA Y AMAT

Lima, 1.^{er} d'abril de 1912



1. — Vostè, senyora, si que té una bona provisió de respallets pera la boca.

— Sí, miri: un pera cada dent.

— Igual que jo...

La rata imprudenta

Una rata, sortint del seu cau, vegé un gros rajol sostingut per un bastonet.

— ¡Ho! ¡ho! — digué la rata — heusaquí un parany. ¡Que són dolents els homes! Ab un rajol, un bastonet y una mica de cansalada pretenen agafarnos. Mes lo que es a mi no'm pesquen. Ja sé prou bé que si mengés d'aquesta cansalada, el rajol cauria y m'esclafaria. ¡Ja'm guardaré jo prou de tocarla! Tot lo més que'm permetré serà olorarla. —

En efecte, ella s'hi acostava... s'hi acostava més encara... y l'olora, fins que, vensuda pel desitg, hi

apropa'l morro... Se sent un soroll sech: la rata havia tocat ab la punta del morro la cansalada, cayent el rajol y esclafantla dessota.

L'infortunada rata no sabia que'l millor medi d'evitar una tentació es no acostarshi, ja que *aquell que s'acosti al perill, morirà en ell.*

Traduit del francès per

N. SNESSA



A L'EXTRANGER



2. — Sinó que jo, ab poch me'n surto.

(Del Pèle-Mèle)

La filla de l'usurer

Ditxosos els que tenen pares honrats; ditxosos els que no solament poden amar a llurs pares, sinó també imitarlos y admirar-los.

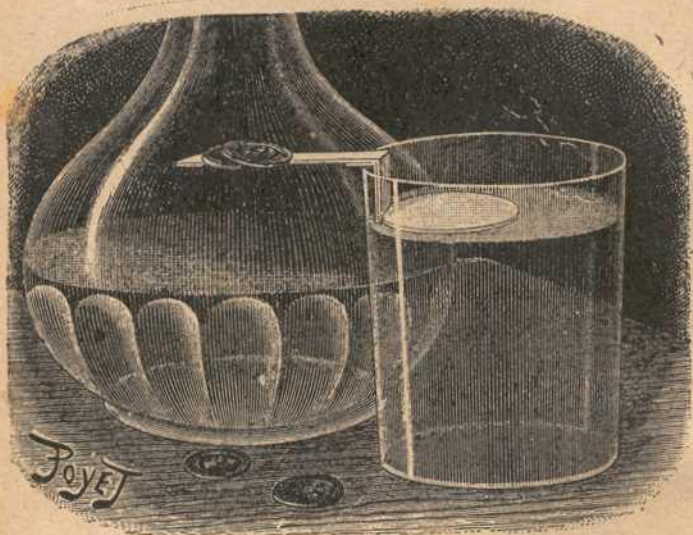
La Roser era una noya que no tenia aquesta sort, car son pare era un usurer. Deixava diners y feya donar els interessos molt més crescuts que'ls que tenia'l dret de rebre, havent ocasionat d'aquesta manera perjudici a moltes persones y a tots els seus parents. Tot això ho feya perque volia que la Roser, quan fos gran, podés fruir d'un bon capital; però ella s'estava ben tranquila en un pensionat y no sabia aquestes co-

ses, ja que era molt bona y senzilla y no pensava may en la riquesa.

El jorn en que la Roser havia de deixar el pensionat s'atansava, y justament en aquell moment son pare morí. Trista y sola, retornà a casa seva. Sa mare també havia mort, y sols hi trobà una vella sirventa que l'havia cuidada quan era petita. La criada parlà molt a sa novella mestressa de son pare, li manifestà l'ocupació a que s'havia dedicat y li nomenà tots els parents als que havia sustret diners. Aquestes noves causesaren doble tristesa a la joveneta; per fi, animantse, li digué:

— Vuy conèixer a tota ma família; vuy vèurels a tots; tu aniràs a participaisho. —

LA FORSA DE TENSIO SUPERFICIAL DELS LÍQUITS



Talleu un cartró en la forma indicada en l'adjunt dibuix, doblegueulo en àngul recte y enganxeu en un extrem un disch circular en la forma també del dibuix; en l'altre extrem hi podeu afegir un altre tros de cartró, a fi de fer més llarch el bras de palanca. Coloqueu tot aquest aparell en un vas ple d'aigua, tal com se veu en el gravat, es a dir, que'l disch de cartró toqui a la superfície de l'aigua. Se carrega de cèntims l'extrem de la palanca, y's veurà que, a pesar d'estar ja aquesta abans en equilibri, se necessita gran quantitat d'aquells pera contrarrestar la forsa d'adherencia de l'aigua.

La sirventa anà a casa dels parents y els comunicà'l viu anhel que tenia la Roser de que la complaguessin ab una visita.

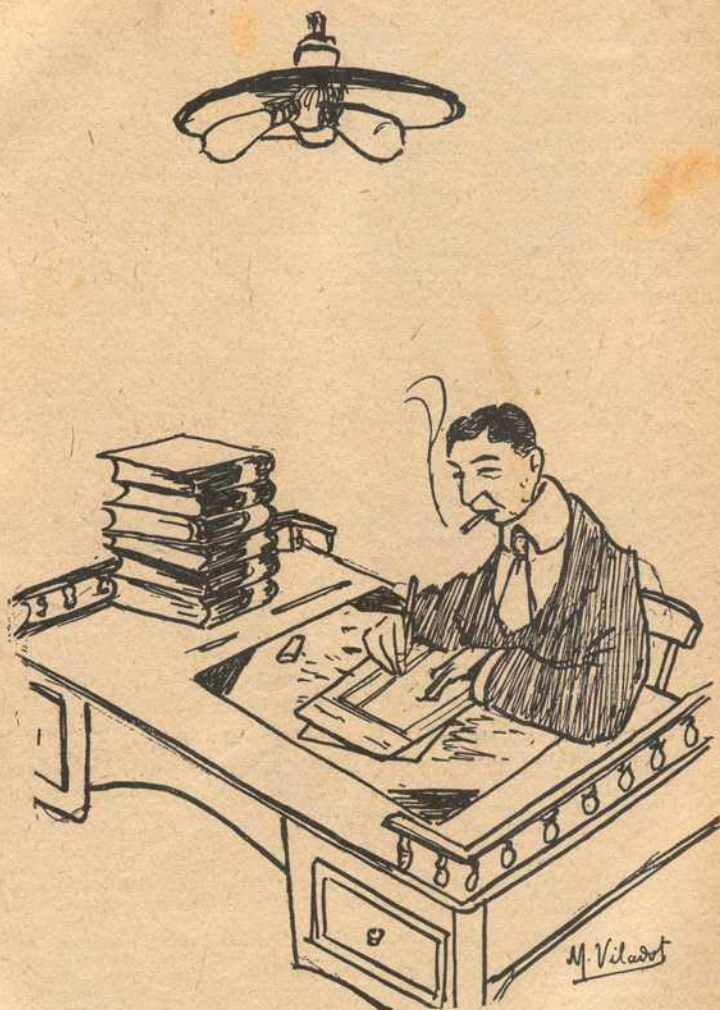
— Però... ¿què'n treurem de conèixerla? — li digueren. — Y a més, si es com son pare, no'ns importa res. —

Però ella'ls escrigué, convidantlos pera anar a casa seva tots

el meteix dia; y moguts per la curiositat, per fi anaren a visitarla.

La Roser els rebé y els parlà ab molta amabilitat. Allavors s'apropà a un escriptori, l'obrí y digué:

— Cosí fulano de tal, jo sé que se us deuen dos mil duros: teniu-los, jo us els torno. A vostè, mon



— El metge'm va dir que li pagués les visites després d'aquella malaltia, y ara cad a dia vaig a casa seva, fins que li hagi fet tantes visites com ell me va fer a mi. No podrà dir que no sóch complert.

oncle, cinch mil: jo us els torno igualment. —

Retornà tot lo que's devia a sos cosins, cosines, oncles, ties y a tots els seus parents, y anuncia que retornaria als estrangers tot lo que'ls perteneixia.

Els que creyen el diner perdut no sabien com probar llur reconeixement a la Roser. L'omplenaren de benediccions y restaren sempre agraïts a llur parenta, tan

honrada y tan bona, y no malehiren may més al malvat usurer.

Sens acusar y sens parlar mal de son pare, la Roser havia reparat el mal que aqueix havia fet, ja que era la millor manera d'o-brar, car per culpables que puguin ser els pares, llurs fills no deuen jamay jutjarlos.

Traduit per

MARIA ANGELA DESVEUS



Totes les solucions. — Gustau Ferrer.

Cinch solucions. — Miquel Mayol, Miquel Trayter, Joseph Pena.

Quatre solucions. — Manel Costa, Joseph Barbany, Joseph Sala, Lluís Carulla, Joseph Serra, Enrich Verdú, germans Remus, Pere Patau, germans Ribera, J. Giralt, C. Molins.

Tres solucions. — Rafel Noel, Miquel Vives, Pere Urquizu, germans Torres, Joseph Mandado, Rafela Luna, Joseph Barta, Pau Estapé, Joan Pont, Agnès Mensa y altres, germans Vilagut, Emili Bordas, Maria Victoria, Agustí Tataret, Salvador Burch, Victoria Ferré, Jaume Piera, A. Tintoré, Jaume Lloveras, germans Muntané, Mercè Montserrat, Albert Monrós, Enrich Puig, Joseph Fabra, Maria Argemí, germans Vives, J. Ferrer, Antón Grimalt, Manel Bofill, Joan Gatius, Joan Madi, germans Montserrat, Mercè Penyal, Francesch Gras, Joan Rodríguez, Agustí Vergés, Maria Terrés, Jaume Gol, Agustí Mitjans, Enrich Bach, Ernest Palé, germans Coma, A. Gregori.

Dues solucions. — R. Suriñach Oller, Lluís Pardo, Joseph Zazurca, J. Munné, Joan Balcells, Joseph Martí, Fidel Sulé, Joan Roger, A. Ramon, Antoni Mora, Joaquim Bernadí y germans, Joan Espinal, germans Cortadelles, Engracia Segura, Antoni Cauche, J. Sagristà, Casimir Marimón, Amadeu Andreu, A. Casterlenas, Serafi Solé, R. Pou, Joseph Guilerà, Antoni Barrachina, Rosa Juncosa, Joseph Menal, germans Riba, Pau Prat, Maria Torres, Trifón Bas, Joseph Mariés, Joan Agelet, Germán Fernández, Alfret Ferrer, germans Pelegri, Ramón Llopert, Salvador Marimón, Joseph P. Jubert, germans Estapé, Joan Panicello, Germán Grifol, Gerart Bosch, Emília Riera, Joseph Aragay, Faust Costa, Ignaci Corma, Joan Medina, Joseph Ferrer, Joanet Roura, Emili Prat, Genís Camps, germans Lanfranco, Francisco Sarsanedas.

Una solució. — Montserrat Llaverias, Francisco Lozano, Jaume Aumasqué, Antoni Celma y altres, Enrich Rico, Salvador Ustrich, Jaume Mayolas, germans Margalet, Joan Elias, Joan Ribas, germans Sargas, germans Felip, Tomás Esteve, Montserrat Balletbó, Mercè Ferrer, Maria Farrés, germans Paradell, Dolors Minguella, Emili Sánchez, Enrich Cardona, Salvador Ribas, Manel Carbonell, germans Magrans, Joan Gené, Teresa Estruch, Pere Marimón, Albert Estañol, Pere Ventura, A. Serra, Baltasar Gavalda, Enrich Martín, M. Pau, Teresa Soldevila, Amadeu Planas, Ernest Villa, Joseph Solé, Montserrat Dalé, Blay Puig, Magí Casanovas, J. Aubert, Tresina Casanovas, Antoni Jurnet, Antón Rodríguez, Adolf Folch, Joseph Coutier, Ferrán Seyas, Jaume Alsina, Francesch Ayats.



Reproducció d'un dels contes que's reparteixen ab el

Suplement d'EN PATUFET

Consten de 16 pàgines.

S'han repartit **La Bruixa**, **El mirall de la Guideta** y **El miracle de la carta**.

Aquesta setmana's repartirà **Cor fort**, den *Manel Marinell-o*.

ENDEVINA, ENDEVINETA

FUGA DE CONSONANTS

A . . . a . . . a . . . e . . . e . . .

MORS

CONVERSA

- ¿Ahont vas, Martí?
- Volia anar a teatre. ¿Que vols venir?
- ¿A quin teatre anirem?
- Al que entre'ls dos hem dit.

A. VIDAL

SEMBLANSA

¿En què se sembla l'any ab el tren?

UN ARLKN

TARGETA

Maria Llanas Guca

Formar ab aquestes lletres, degudament combinades, el títol d'un poema català y el cognom de son autor.

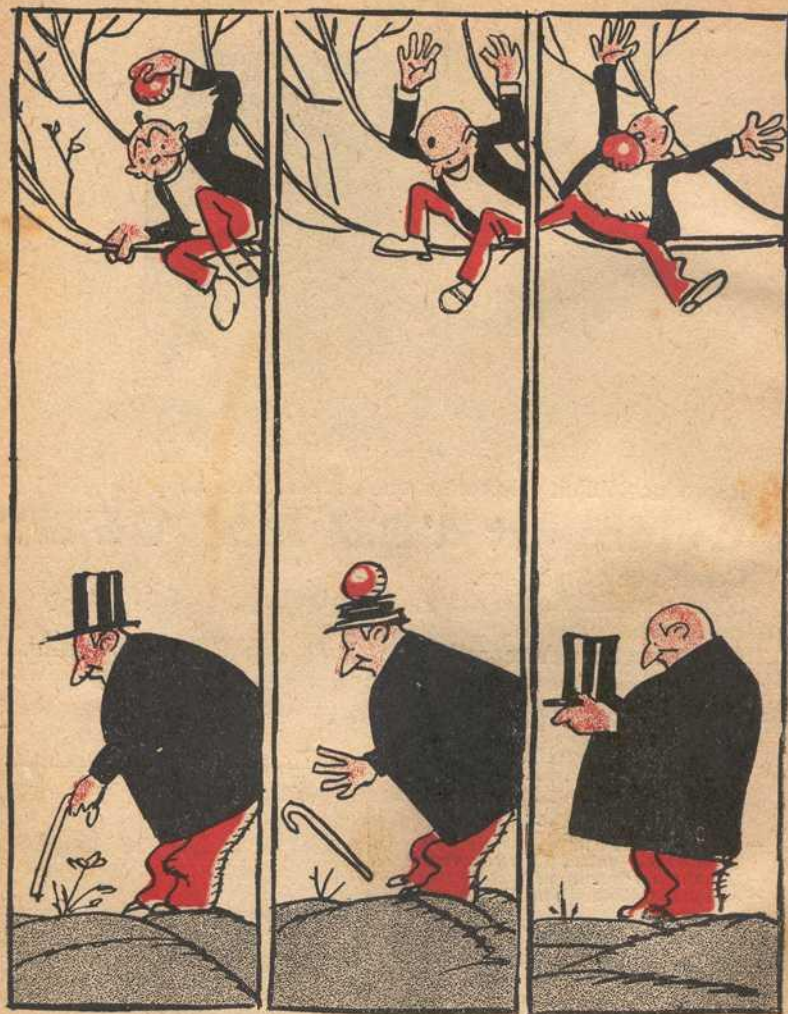
C. CHATRUCH

SOLUCIONS A LO INSERTAT EN EL NUMERO ANTERIOR

A la targeta: *La pobre Berla*, Gual. — A l'endevinalla: *El càvec*. — Al geroglífich: *Com més se'n té més se'n gasta*. — A la xarada: *Calamar*. — Al logogrif numèrich: *Flo-mena*. — A la semblansa: *En que a l'Assia hi ha la Xina, y en la Marxa Real ta: ¡Xina, Xina, na Xina Xina Xina, Xina na...!*

Redacció y Administració: Cardenal Casañas, 4 (Riera del Pi)

Fidel Giró, impressor, Valencia, 233.—Barcelona.



Li tira una poma
al mitg del barret.

El barret s'aixafa
y queda malmès.

Mes com porta molles
(ja que un clach ell es)
se pren la revenja
tornantla al baillet.